

Daha Fazla Kapitalizm İçin Niyetlenilmemiş Bir Savunu*

David R. Henderson

İktisat Profesörü, Stanford Üniversitesi; Araştırmacı, Hoover Enstitüsü

Çeviren: Atilla Yayla

liberal düşünce Yıl 19, Sayı 76, Güz 2014, s. 157-165

Son birkaç yıldır hakkında en çok konuşulan iktisat kitaplarından biri Thomas Piketty'nin *Yirmi-Birinci Yüzyıl'da Kapital*'i. Paris School of Economics'te iktisat profesörü olan Piketty, hâlihazırda yüksek olan servet eşitsizliğinin gelecek on yıllarda artacağını ileri sürmekte ve zenginler üzerine daha yüksek vergiler konulmasını savunmakta. Bu insanların "tepedeki yüzde 1" - son yılların bir moda tartışma konusu- hakkındaki güçlü duygularını yansıtmakta.

Serbest piyasa taraftarı birçok iktisatçıdan farklı olarak ben Piketty'nin büyük- resim istatistiksel analizini, diğer eleştirmenler gibi bu analizde bazı ciddi problemler görmekle beraber, bir ölçüde zorlayıcı bulmaktayım. Fakat, Piketty'nin analizini, doğru olsa bile, Piketty'nin sandığından daha az önemli ve Piketty'nin siyasal tekliflerini dehşet verici buluyorum. Piketty büyük-resim analizinin ve politika önerilerinin ötesinde, birçok konuyu tartışıyor: Sosyal güvenlik, ABD ve Fransa'da vergi politikasının tarihi, küresel ısınma politikası, göç ve diğer birçok konu. Bunların bazılarında Piketty'nin analizleri iyi. Diğerlerinde, analizleri zayıf veya kesin olarak yanlış. Bazen tarihi, üstelik önemli bakımlardan, yanlış anlıyor. Son olarak, Piketty, onunla hem fikir olmayanların motivasyonlarını (güdülerini) sorgulama kötü alışkanlığına sahip.

* Yazının Orijinali: "An unintended case for more capitalism", *Regulation*, Fall 2014 Vol. 37, no 3, s. 58-61.

Cephe ve Merkez

Büyük resim ile başlayalım. Piketty girişte şöyle yazıyor: “Eşitsizlik sorunu- nu tekrar ekonominin merkezine koymamızın ve ilk defa 19.Yüzyıl’da ortaya konan soruları sormaya başlamamızın vakti çoktan geldi geçti”. Merkez mi? Gerçekten mi? Fakat eşitsizliği merkeze korsak, dünya nüfusunun önemli bir bölümünün ve ABD ile Batı Avrupa’daki hemen herkesin refahındaki muaz- zam iyileşmeyi kolayca gözden kaçırabiliriz. Piketty, epeyce sonra, şunları yazarak, bu iyileşmiş şartların farkında olduğunu gösteriyor

Bunlar beraber, resmî delillere göre, 1800’de Fransa ve Britanya’da ortalama satın alma gücü kişi başı milli geliri, 2010’da olduğunun yaklaşık onda biriydi. Başka bir deyişle, 1800’deki ortalama gelirin 20 ila 30 kat fazlasıyla bir kişi bugünkü ortalama gelirin sağladığının 2 veya 3 katından daha iyi yaşamış olmayacaktı. 1800’deki ortalama gelirin 5-10 katıyla bir kişi bugün minimum gelir ile ortalama gelir arasında bir durumda olmuş olacaktı.

Piketty, kendi tarzında, daha az dramatik olmakla beraber, University of California’dan (Berkeley) iktisatçı Brad DeLong’un münasip biçimde “Cornu- copia” adı verilmiş çalışmada not ettiği şeye işaret ediyor. İyi işlenmiş ve belgelenmiş yazı 20. Asrı tetkik etmekte ve satın aldığımız her şeyin fiyatının -onu satın almak için gerekli emek saati olarak ifade edilirse- onun 1900’daki maliyetinin küçük bir parçasına dönüştüğünü göstermektedir. Dahası, ma- liyetteki *azalma* refahtaki gelişmeyi olduğundan az göstermektedir, çünkü bugün satın aldığımız birçok hayatî madde-mal 1900’de namevcuttu. Meselâ, antibiyotikler bir 20. Yüzyıl icadıdır. Antibiyotiklerin 1900’deki fiyatları ha- kikaten sonsuzdu.

Bana göre, dünya sakinlerinin büyük çoğunluğunun refahındaki devamlı artış, bunu elde etmek için gerekli politikalar kadar, ekonomik analizin mer- kezinde olması gereken şeydir. Fakat Piketty eşitsizliği merkeze ve öne koy- mayı seçiyor, hadi öyle olsun. Piketty mütalaasını şöyle öne sürüyor:

Sermaye’nin getiri oranı ekonominin büyüme oranını (19. Yüzyıla kadar tarihin çoğu boyunca yaptığı ve yine 21. Asır’da muhtemelen öyle olacağı gibi) önemli ölçüde aştığı zaman bunu mantıksal olarak miras alınmış servetin çıktıdan (hâsıladan) ve gelirden daha hızlı büyümesi izler

Muhakeme gayet açık. Sermaye sahibi birinin yıllık ortalama yüzde beş reel gelir elde ettiğini ve ekonominin büyüme oranının yüzde 3 olduğunu düşünür. Eğer sermaye sahibi yıllık kazancın yüzde 1’iyle yaşayabilirse, onun serveti yılda yüzde 4 büyüyecektir, ki bu oran ekonominin büyüme oranından daha yüksektir. Yalnızca bir varsayıma daha ihtiyacımız var: Sermaye sahibi, sadece, bu yüzde 1 ile yaşayacak oğula veya kıza sahiptir.

Kısaca, Piketty'nin vargısı mantıksal olarak ortaya çıkar *fakat yalnızca* onun vârislerinin sayısı ve bu vârislerin harcama disiplinleri hakkında varsayımları dâhil edersek. Fakat, meselâ, eğer her zengin kişi serveti israf edecek üç vârise sahipse, bu vârisler kendi vârislerine pek az şey bırakacaktır. Dolayısıyla, Piketty'nin üstünkörü varsayımlarına dayanıldığında, Piketty'nin vargısı mantıksal olarak bu varsayımları takip etmez. Piketty, maalesef, tezini abartarak başlamakta. Ancak, Piketty ampirik olarak haklı olabilir ve sermayelerinin çoğunu miras almış sermaye sahipleri tarafından kazanılan ve büyüyen gelir paylarına ilişkin delil sunmaktadır.

Yine de şu soruyla baş başa bırakılmaktayız. “Öyleyse ne?” Piketty'nin beni en azından makul görüldüğüne ikna ettiği gibi – sermaye sahiplerine giden gelir payının büyüdüğünü –ki bu emeğe giden gelir payının azalacağı anlamına gelir– tasavvur edin. Bu emekçilerin daha kötü durumda olduğu anlamına gelir mi? Hiç de değil. Gerçekte, muhtemelen daha iyi durumda olacaklardır. Maalesef, kitabı okuyan birçok kişi, özellikle iktisatçı olmayanlar, bu noktayı iki sebeple gözden kaçırabilir: (1) Piketty'nin reel gelirden çok gelir payları üzerindeki vurgusu; ve (2) Piketty'nin yanıltıcı lisanı. Hayat standartlarındaki iyileşmelerden ziyade servet ve gelir eşitsizliğinin “ekonomik analizin merkezinde” olduğuna inan birinden reel gelirden çok paylar üzerinde bir vurgu bekleyeceğizdir.

Yanlış İfade

Yanıltıcı izlenimi pekiştiren şey Piketty'nin yanlış lisanıdır. Örneğin, ülke- siyle ilgili tartışma yaparken, “Veraset kayıtları keza bizi Yirminci Yüzyılda en üstteki yüzde onun milli servetteki payındaki azalmanın nüfusun ortadaki yüzde 40'ına münhasıran fayda sağladığını gözlemlemeye muktedir kılmaktadır” yazmakta. Fakat, kendisinin iyi bildiği üzere, Fransa'da servet per capita olarak 20. Yüzyıl'da muazzam arttı, bu yüzden en zenginlerin payındaki azalma zenginlikte mutlak bir azalmayı ima etmez. Dahası, en zengin Fransız nüfusu mutlak terimlerle servet kaybetmiş olsa bile, onların altındaki insanların daha yüksek payı en zengin grubun zenginliğinin azalmasının %40'lık orta grubu faydalandırdığının yeterli kanıtı değildir. Ortadaki %40 sadece kendi tasarrufları ve yatırımları sayesinde daha iyi performans göstermiş olabilir.

Piketty'nin Fransız vakasını yanıltıcı izahı izole bir zayıflık değil. O, bütün kitap boyunca, sanki zenginlik sıfır toplamıymiş ve bu yüzden çeşitli grupların zenginliğindeki artış diğerleri pahasına gelmek mecburiyetindeymiş şeklinde düşünüyormuş gibi yazmakta. Meselâ, 19. Yüzyıl Fransa'sı hakkında

yazarak, “millî gelirin yüzde 10’unun sermayeye transferini” zikretmekte. Fakat, onun -bu iddiayı dayandırdığı- şekil 6.1’ine bir göz atış, böyle bir transfer olduğunu göstermemekte. Bu şekil 6.1’in tüm gösterdiği sermaye giden gelir payının yükseldiği. Benzer biçimde, geç 20.Yüzyıl’daki ABD’yi tartışırken tepedeki yüzde 10’un gelir payındaki bir artışı “sosyal gruplar arasında bir iç transfer” olarak adlandırmakta. Aldırma, tam da aynı sayfada dipteki yüzde 90’ın gelirinin aynı dönemde yavaş yavaş büyüdüğünü de itiraf etmekte.

Yahut Piketty’nin ABD ve Fransa hakkındaki şu ifadesini düşünün: “Ve nüfusun daha fakir yarısı, bugün, aynen 1910’da olduğu gibi, toplam servetin yalnızca yüzde 5’i ile, geçmişte olduğu kadar fakirdir”. Bu saçmalık. Eğer fakirler 1910’da sahip oldukları oranda servete sahipseler, çok daha zengindirler, çünkü, Piketty’nin gayet iyi bildiği üzere, servet çok daha büyüktür. Piketty burada yanılıcı lisanın ötesine geçip fiili hataya düşmekte.

Piketty’nin çok az dikkat ettiği bir önemli faktör insanların servet seviyesi dilimleri arasındaki hareketliliğidir. Bu çalkalanmanın çoğu Joseph Schumpeter’in “yaratıcı yıkım” olarak adlandırdığı şey yüzündendir. Müteşebbisler ve yatırımcılar, başarımları durumunda onlara çok para kazandıracak (yaratıcı kısım) ve mevcut firmaların para kaybetmesine sebep olacak (yıkıcı kısım) yeni fikirlerle ortaya çıkarlar. Piketty’nin bu hareketliliği ihmâli, Forbes’ın dünyadaki en zengin 400 insan listesiyle ilgili tartışmasında boy göstermektedir. Piketty Forbes 400’ün servetinin 1987’de 1.5 milyar dolardan 2013’de 15 milyar dolara yükseldiğini belirtiyor, bu, “enflasyonun üzerinde ortalama %6,4’lük büyüme oranına tekabül etmektedir” diyor. Buraya kadar iyi. Fakat Piketty bundan şu sonucu çıkarmaktadır: “[E]n büyük servetler ortalama zenginlikten çok daha hızlı büyüdü”. Ancak, Forbes 400 datasına dayanan böyle bir sonuca ulaşamayız. Sebep: Bu 16 yılda Forbes 400 listesinde yer alan isimlerde muazzam bir altüst oluş vardı. Şüphe edilemeyecek şekilde, 1987 yılının Forbes 400 listesinden sonraki yıllarda düşenlerin birçoğunun serveti azaldı. Bunun 1987 Forbes 400’ün üyelerinin ortalama servetinin genel nüfusun ortalama servetinin büyümesinden daha yavaş büyümesine sebep olmaya yeterli olup olmadığını bilmiyorum. Bildiğim şey, Piketty’nin yargısına ulaşmak için bunu kontrol etmek mecburiyetinde olduğuydu - ve Piketty böyle yapmadı. Veya, daha doğru şekilde, onun ne kitabı ne de internetteki ekleri kişinin Piketty’nin yargısına ulaşmasına müsaade edecek data’yı kapsamaktadır.

Merkezî Servet Plancısı

Kendi servetlerinin büyümüyor olması yüzünden büyüyen servet eşitsizliğinden endişe duyanlar için, basit bir çözüm var: Daha fazla tasarruf edin ve borsanın indeks fonlarına yatırın. Ve, mümkün olduğu ölçüde, vergi – imtiyazlı 401 (k) ve 403 (b) planlarıyla ve Bireysel Emeklilik Hesaplarıyla (Roth veya gayri Roth) öyle yapın. Amerika’da çeşitli etnik grupların tasarruf kalıplarını inceleyen bir arkadaş yıllar önce beni ziyaret ettiği zaman ona benim ve eşimin normal olarak vergi öncesi gelirimizin yüzde 15 ile 20’sini tasarruf ettiğimizi söyledim. Gözleri büyüdü, şaka yaparak, “Sen Korelisin”, dedi. Kuşkusuz, bu tasarruf oranına ulaşmak şu anlama geldi: Avrupa veya Asya’ya gitmedik, 40 bin dolarlık otomobiller almadık, 200 dolarlık ayakkabılar giymedik, pahalı elbiseler almadık ve restoranlara gittiğimiz zaman alkol içmedik. Ne zor bir hayat!

Piketty büyük kitabında bu noktayı belirtmeye hiç yer ayırmamakta. Sanki kendisi tepeden aşağı kararlar veren merkezî plancı gibi yazmakta ve insanların kendi bireysel durumlarıyla meşgul olmak isteyen bireyler olduğu gerçeğini esas itibarıyla ihmal etmekte.

Fakat, Piketty merkezî plancı olarak bile başarısız kalmakta. Onun modelinin sürükleyicisi, onun, borsadan getirilerin oranının ekonominin büyüme oranını ve reel ücretlerin büyüme oranını ciddi biçimde aşacağı yolundaki kuvvetle benimsenmiş varsayımdır. Sosyal Güvenlik sistemi içinde, sizin sosyal ödemeleriniz reel ücretlerin büyüme oranından daha fazla büyümeyecektir, çünkü size ödemeler mevcut işçilere bindirilen Sosyal Güvenlik vergileri tarafından yapılır. Dolayısıyla, insanların, Sosyal Güvenlik vergilerini, şimdi elde ettikleri gibi düşük getiri oranı elde etmekten ziyade borsaya (hisselere) yatırmasına müsaade etmek iyi olmaz mı? Piketty hayır der. Bunun için benim kendimin de ileri sürdüğu bir iyi tez ortaya koyar: Sosyal Güvenlik Ponzi şemasından intikal problemi kötüdür. Fakat Piketty’nin diğer argümanı hisse senetlerine yatırımın “bir zar oyunu” olduğudur. Piketty’nin hisselerden yüksek getiriye dair güvenine ne oldu?

Eşitsizlik üzerindeki vurgusu -ve eşitsizlikten nefreti- ile sermaye sahiplerinin bir ekonominin hâsılasından artan bir pay alacağı yargısı veri alındığında, Piketty’nin zengin kimselere çok daha yüksek vergi konmasını talep etmesi şaşırtıcı değildir. Piketty, kısaca, zengin ülkelerde optimal gelir vergisi oranının “muhtemelen yüzde 80’in yukarısı” olduğunu ileri sürmektedir. 500 bin veya 1 milyon doların üzerindeki gelirlere böyle bir oranda vergi bindirilmesinin “hükümete varidat bakımından fazla bir şey getirmeye-

ceğini -aynı fikirdeyim- fakat yüksek ücret ödenen (gelir elde eden) kimse-lerin tazminatını etkili biçimde (kesin olarak) azaltacağını iddia etmektedir. Piketty aynı zamanda oranı servetle birlikte yükselecek bir yıllık “sermayeye global vergi” önermektedir. Şöyle yazmaktadır: “İnsan, 1 milyon euronun altındaki net varlıklar için yüzde 0,1 milyon ile 5 milyon arası için yüzde 1 ve 5 milyondan fazlası için yüzde 2 oranını tahayyül edebilir”. İnsan birçok şey tahayyül edebilir; bunu, karşı veya taraftar olan herkesin yapacağı gibi, Piketty’nin bu vergileri sadece “tahayyül etmediği” fakat fiilen onları *savunduğu* biçiminde anlayacağım. Piketty ekler, “insan, 1 milyon euronun üzerindeki varlıklar için yüzde 5 veya 10 oranında bir sert yıllık vergiyi ‘tercih’ edebilir”.

Fakat eğer iktisatta bildiğimiz bir şey varsa, o da müşevviklerin önemli olduğudur. Sermaye üzerinde bir yıllık vergi sermaye yaratma müşevviklerini azaltacaktır. Öbür türlü olabilecekten daha az sermayeyle, işçilerin marjinal ürünü (verimliliği) öbür türlü olabilecekten daha küçük olacaktır. Netice: Piketty’nin önerilen sermaye vergisi emeğe zarar verecektir.

Piketty bu ciddî problemi nasıl ele almaktadır? Ele almamaktadır. Geniş biçimde tartıştığı, sermaye üzerinde vergiye davranışsal tek tepki davranışı sermayenin düşük vergili ülkelere taşınmasıdır. Bunun vuku bulmasını önlemek için, esas itibarıyla Avrupa’da bir vergi “kartel”inin nasıl kurulacağı üzerinde epeyce düşünüyor. O, AB’deki ülkeleri, insanların daha-düşük vergili ülkelere taşınmasını daha güç hâle getirecek şekilde, sermayeyi vergilemede anlaşlırtacaktır.

Piketty’nin kitabını seven ve onun sermaye vergisini tercih eden bir iktisatçı bile onun ekonomik refaha menfî etkilerine işaret etti. *New Republic*’teki değerlendirme yazısında, MIT iktisatçısı, ekonomik büyüme üzerindeki öncü çalışmasıyla iktisatta Nobel ödülünü kazanan Robert Solow şöyle yazdı:

Millî gelirin emek payı aritmetik olarak emeğin randımanı (verimliliği) tarafından bölünen ücretle aynı şeydir. Reel ücretlerin hızla yükselmekte olduğu fakat emeğin payının (verimlilik daha da hızlı arttığı için) düştüğü bir ülkede mi yoksa reel ücretin, verimlilikle birlikte durgunluk yaşamakta olduğu, dolayısıyla emeğin payının değişmiyor olduğu bir ülkede mi yaşamayı tercih ederiniz? Şüphesiz, dar ekonomik zeminlerde, ilki daha iyidir: Ücretinizi yersiniz, millî gelir payınızı değil. Fakat ikinci opsiyonun siyasal ve sosyal avantajları olabilirdi. Eğer küçük bir zenginlik sahipleri sınıfı –ve bu sınıf küçüktür- millî gelirin büyüyen bir hissesini alma (toplama) durumuna gelirse, topluma diğer bakımlardan da muhtemelen domine edecektir.

Tercüme: Eğer sermaye ağır biçimde vergilendirilirse, işçilerin refahı artmayacaktır, fakat, sermaye üzerinde bir vergi muhtemelen sermaye sahiplerine giden gelir payında artışı önleyeceğinden, zengin insanlar topluma öbür türü olacağından daha az domine edecektir.

Problem Nedir?

Piketty'nin ve galiba Solow'un sakin biçimde reel ücretlerin sermayenin payını artmaktan alıkoymak için durgunlaşan reel ücretler ihtimalini kabul etmesi için, artan eşitsizlikle ilgili bazı büyük problemleri görmek zorunda kalmaları gerekecektir. Solow bu tür problemlere işaret etmemekte, bu onun değerlendirmesi kısa olduğu için olağan. Fakat Piketty 600'den fazla sayfada hemen herkesin hayattaki şansının gitgide daha iyi hâle geldiği bir toplumda niçin eşitsizliğin bir problem olduğu hakkında açık bir ifade sarf etmemekte.

Öyleyse hadi boşlukları dolduralım. Servet eşitsizliği ne kadar büyük bir problemdir? Kanaatimce, insanlar paralarını başkalarını aldatmadan ve özel devlet kıyakları elde etmeden kazanıyorlarsa, bu insanların çok zengin olmasında bir problem yoktur. Gerçekten önemli olan tüketimde eşitsizliktir ve, burada, fakir Amerikalılarla zengin Amerikalılar arasındaki farklar muhtemelen daha önce hiçbir zaman olmadığı kadar azdır. Çoğu düşük-gelir grubu insanı renkli televizyonlara, mobil telefonlara, buzdolaplarına, rahat kıyafetlere ve günde üç öğün doğru dürüst yemeğe sahiptir. Bu 60 yıl önce böyle değildi. Veya daha geniş bir döneme bakalım: 19. Yüzyıl'ın ortalarında Amerika'da en fakir insanlar muhtemelen kölelerdi. Kölelere sahip olan genellikle zengin insanlar, isterlerse onlara çok kötü muamele edebilirlerdi. Ve, bunu yapmak istemeseler bile, tekrarlamama izin verin, bu insanlar *köleydiler*.

Veya, orta sınıf ile en zenginler arasındaki daha hoş (finer) farkları düşünün. Milyarderlerle "yalnızca" 100 bin dolarlık değeri olan kimseler arasında elbise kalitesi arasındaki farkları görmek için dikkatlice bakmak zorunda kalacaksınızdır – en azından ben öyle yapmak zorundayım. Her ikisi de jetle seyahat edebilir, fakat zengin kişi gideceği yere özel jetiyle daha hızlı ve daha kolay ulaşabilir. Geri kalanlarımız alanı paylaşmak zorundadır. Özel jet kesinlikle daha hoştur, fakat bu gerçekten bir ana sosyal problem midir?

İlgisizlikler ve Hata

Piketty, itibarına katkı sağlamayacak şekilde, bazen fiili argümanlar yerine şahsî hislere hitap eden argümanlar kullanıyor. İkisini not edeyim. Piketty isimleri doğrudan doğruya kullanmamakla beraber, böyle bir hissî argümanla (*ad hominem*) benim Hoover Institution'daki çalışma arkadaşım Kenneth Judd ve iktisatçı Christopher Chamley'yi hedef almaktadır. Judd ve Chamley, ayrı makalelerde, belirli güçlü varsayımlar altında, sermaye üzerinde optimal vergi oranının sıfır olduğunu buldu. Bu yazarlar, bu varsayımlar altında, ser-

mayeyi vergilendirmenin, sermayeyi azaltarak, işçilerin durumunu öbür türlü olacaklarından daha kötü bir noktaya getirdiği sonucuna vardılar. Piketty onların bulgusu hakkında ne düşünmektedir? Piketty onların motivasyonlarına meydan okuyarak, şöyle yazmaktadır: “Bazı iktisatçılar, mantıksız şekilde genel çıkarın şampiyonluğunu yaptıklarını iddia ederken, bazıları kendi özel çıkarlarını savunma talihsiz eğilimine sahiptir”. Judd’un kendisiyle yeniden dağıtım hakkında tartıştığı kayıtlı bir sıkı Demokrat olması Piketty’yi şaşırabilir. (Yeniden dağıtıma karşı olan benim.)

Piketty’nin ikinci hissî argümanı, şaşkıncu şekilde, Yale Üniversitesi’nden iktisatçı William Nordhaus’a karşıdır. Küresel ısınmayı tartışmada, Piketty Nordhaus ile Britanyalı iktisatçı Nicholas Stern’in görüşlerini zıtlıştırmaktadır. Nordhaus bir daha tedricî yaklaşım isterken, Stern devletlerin küresel ısınmayı azaltmak için hızla ve kitlevî biçimde hareket etmesini istemektedir. Piketty Nordhaus’un pozisyonunun “uygun şekilde ABD’nin sınırlanmamış karbon emisyonları stratejisiyle uyumlu” olduğunu iddia etmektedir. Hissi argüman olmasının yanında, Piketty’nin oportünizm suçlaması da anlamsızdır. Niçin? Çünkü Nordhaus ABD hükümetinin karbon emisyonlarını sınırlamak için karbon vergilerini kullanmasını isteyen öncü ABD iktisatçılarından biridir.

Bu meselede Piketty aynı zamanda bir başka bakımdan da kötü biçimde enforme edilmiştir. Piketty doğru şekilde Stern ile Nordhaus arasındaki bir önemli farkın karbonu azaltmanın müstakbel faydalarını hesaplamakta kullandıkları faiz oranı olduğunu ileri sürer. Fakat, yanlış biçimde, Stern’in her yıl için yaklaşık yüzde 1’lik indirim oranı kullandığını ileri sürer. Gerçekte Stern her yıl için yüzde 0.1’lik bir indirim oranı kullanmaktadır, 100 yılın üzerinde bir zaman dilimindeki faydaları düşününce büyük bir fark yok.

İlginç şekilde, Piketty küresel ısınmayla meşgul olmanın bir yolu olarak karbon vergileri için ekonomik durumu tam olarak anlamıyor. Şöyle yazıyor: “Ancak, (karbon vergilerinin yol açacağı) fiyat sinyalinin emisyonlar üzerinde kamu yatırımlarının ve inşaat kollarında (meselâ ısı yalıtım gerektiren) değişikliklerden daha az etkiye sahip olacağına inanmak için iyi sebep var”. Kesinlikle karbon vergilerinin bazı seviyeleri emisyonlar üzerinde daha büyük bir etkiye sahip olabilir. Fakat mesele bu değildir. Karbon vergilerinin hükümetin kazananları seçmesine ve hükümet regülasyonuna üstün olmasının sebebi vergilerin daha düşük bir maliyetle verili bir emisyon azaltmasına yol açmasıdır.

Kitabın başlarında Piketty ana çizgi iktisattan hayal kırıklığı hakkında yazıyor: “Benim tezim birkaç nispeten soyut matematiksel teoremden oluşmak-

tadır.” Bu hayal kırıklığını paylaşmaktayım. Fakat matematiğinin hem içinde hem dışında çok miktarda iyi iktisat var. Karbon vergilerinin devlet harcama-sına ve regülasyonuna üstünlüğünü göstermek için fazla matematiğe ihtiya-cınız yok.

Bu değerlendirmeyi vergi oranlarıyla ilgili bir göze batıcı tarihî hatadan bahsetmeksizin bitirmemeliyim. Piketty’ye göre, Franklin D. Roosevelt’in se-lefi olan Başkan Herbert Hoover zamanında tepe gelir vergisi oranı %25’ti. Gerçekte, Cumhuriyeti Parti’nin ilerlemeci kanadından bir başkan olan Hoo-ver, tepe oranı çok büyük bir rakam olan %63’e çıkartan kişiydi.

Sonuç

Pozitif bir notla sona erdireceğim: Küresel sermaye vergileri üzerine bölü-münde Piketty şöyle yazmakta:

Yeniden dağıtımın ve global servet eşitsizliğinin regülasyonunun açıkca daha barışçıl bir bi-imi göçtür. Sermayeyi taşımaktan ziyade, ki bu her türden zorlukları çıkartır, bazen emeğin ücretlerin daha yüksek olduğu yerlere taşınmasına müsaade etmek daha basittir.

Piketty göçü “Birleşik Devletleri birlikte tutan dibek” olarak adlandırmak-ta. Maalesef o, göçü, aynı zamanda küresel servet temerküzü “problemini erteleyen” bir şey olarak da görmekte. Hadi bakalım: Emek piyasalarının de-regülasyonu milyonlarca fakir göçmenin çok daha iyi duruma gelmesine mü-saade edecek fakat yalnızca Piketty’nin hakkında endişelendiği benim endişe-lenmediğim bir problemi erteleyecektir. Buna varım.